

Özet Bülten

Tarih : 29.03.2020

Sayı : 2020/52

Değerli Müşterimiz;

Bilindiği üzere; tüm dünyaya yayılan COVID-19 (Koronavirüsü) pandemisinin yarattığı kaos; günlük hayat, sosyal ilişkiler, ekonomi ve ticaret gibi alanları derinden etkilemeye ve piyasa dengelerini alt üst etmeye devam ederken, kamu otoritesi tarafından da mükellefleri rahatlatıcı ve bu zor günlerinde destek olucu düzenlemeler peş peşe yapılmaya devam etmektedir.

Bu çerçevede meydana gelen gelişmeler, konu başlıkları itibariyle aşağıdadır.

A- Konu Başlıkları;

- 1- Mükellefler Mücbir Sebep Halinden Yararlanabilme Durumunu İnteraktif Vergi Dairesinden Sorgulayabilirler.**
- 2- Kısa Çalışma Ödeneği Başvuru Formlarında 27.03.2020 Tarihi İtibariyle Bazı Değişikliklerin Yapılması,**
- 3- Mücbir Sebep Kapsamına Alınan Mükellefler Mücbir Sebep Süresi Boyunca Kısmi KDV Tevkifatı Kapsamındaki Alımlarında KDV Tevkifatı Yapmayacaklardır.**
- 4- 7226 Sayılı Kanun'la 24.03.2020 Tarihine Kadar Karşılıksız Çek Düzenleme Suçu İşleyip de Mahkum Olanların Cezalarının İnfazı Durdurulmuştur.**

Söz konusu gelişmeleri konu başlıkları altında özetle bilgilerinize sunuyoruz.

B- Konu Özetleri;

- 1- Mükellefler Mücbir Sebep Halinden Yararlanabilme Durumunu İnteraktif Vergi Dairesinden Sorgulayabilirler.**

Son günlerdeki Özet Bülten ve Duyurularımızda detaylarını belirttiğimiz üzere; Hazine ve Maliye Bakanlığı yayımladığı **Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 518)** (Tebliğ) ile Koronavirüs salgınından ve bu kapsamda alınan idari tedbirlerden etkilenen iki grup için mücbir sebep halinin varlığını ilan etmiş ve bu iki grup için hangi vergisel ödevlerin ertelendiğini belirlemiştir.

İnteraktif Vergi Dairesi'nde açılan sorgu ekranı ile mükellefler Tebliğ kapsamında mücbir sebep kapsamına girip girmediklerini sorgulayabileceklerdir.

Sorgulamak için interaktif vergi dairesinin sol üst köşesinde yer alan menüdeki “**Bilgilerim**” sekmesinden “**518 Sıra No’lu VUK Genel Tebliği Kapsamında Mücbir Sebep durum Sorgusu**” na tıklamaları yeterlidir.

Mükellefler vergi dairesi kayıtlarındaki ana faaliyet kodu itibariyle bu sorguda mücbir sebep kapsamında görünmese bile; ana faaliyet alanı olarak Tebliğ’de belirtilen sektörlerden herhangi birisinde **fiilen iştigal ettiğini ispat ve tevsik ederse, mücbir sebep kapsamında değerlendirilecektir.**

Dünya ekonomisinin derinden etkilendiği ve piyasaların alt üst olduğu, ana faaliyet alanlarının doğrudan etkilendiği bir sistem içinde birbirine bağlı ve bütünlük içindeki sistemin ayrılmaz alanının mücbir sebep dışında kalması düşünülemez.

Bu durum olağan üstü ve bugüne kadar dünyanın yaşamadığı bir buhran olarak görülmektedir. Bu sebeple ekonomideki etkileri ve derinliklerinin anlaşılmasıyla alınacak önlemlerin ve yapılacak düzenlemelerin daha da şekilleneceğini ümit etmekteyiz.

Bu sebeple müşterilerimizin;

-Mücbir sebep kapsamında olup olmadığının tespitinde ana faaliyet kodu yerine **fiilen iştigal edilen ana faaliyet alanı** dikkate almak,

-Bağlı oldukları Vergi Dairesine **fiilen iştigal edilen** ana faaliyet alanını ispat ve tevsik etmek,

-Vergilendirmede gerçek durumu esas almak suretiyle,

-Mücbir sebep hükümlerinden faydalandırılması,

yönünde Vergi Dairesinden yazılı talepte bulunulması mümkündür.

Müşterilerimizin mücbir sebep durumlarını yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde değerlendirmelerini, sonuçlarını müşavirliğimizle paylaşmak suretiyle yürütülecek sürecin belirlenmesi açısından önem arz etmektedir.

2- Kısa Çalışma Ödeneği Başvuru Formlarında 27.03.2020 Tarihi İtibariyle Bazı Değişikliklerin Yapılması,

Bilindiği üzere;

-22.03.2020 tarihinde İŞKUR tarafından kısa çalışma ödeneği hakkında duyuru yayımlanmış ve Covid-19 salgınından olumsuz etkilendiği gerekçesiyle kısa çalışma uygulamak isteyen işverenlerin,

-23.03.2020 tarihinden itibaren bağlı buldukları Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri ve Hizmet Merkezlerinin elektronik posta adreslerine gerekli belgeleri göndermek suretiyle başvurabileceği ve kısa çalışma ödemelerinin,

-Bakanlığın Rehberlik ve Teftiş Başkanlığınca yapılacak uygunluk tespitinin ardından, gerçekleştirileceği bildirilmiştir.

26.03.2020 tarihinde İŞKUR tarafından kısa çalışma ödeneği kapsamında talep edilen belgelerde bazı değişiklikler yapılmıştır.

Yapılan son değişiklikler ile başvurularda **27.03.2020 tarihinden itibaren yayımlanan yeni formların kullanılması gerekmektedir.**

Kısa çalışma ödeneği başvuru ek listesi aşağıda bilgilerinize sunulmuştur.

- a. Kısa Çalışma Yönetim Kararı (Şirket),
- b. Kısa Çalışma Talep Formu (Değişiklik Yapıldı),
- c. Kısa Çalışma Yaptırılacak İşçilere İlişkin Bilgileri İçeren Liste (Değişiklik Yapıldı),
- d. Kısa Çalışmanın Uygunluk Tespitine İlişkin Belgeler,

• Çalışma süresinin azaltıldığını veya faaliyetin kısmen / tamamen durdurulduğunu ortaya koyan belgeler (örneğin: ücret bordroları, puantaj kayıtları, üretimin, hizmetin ve/veya ihracatın azaldığına, siparişlerin ve/veya sözleşmelerin iptal edildiğine dair vb. belgeler) ile

• Resmi makamlar tarafından faaliyeti durdurulan işyerleri kapsamında olduğuna dair diğer belgeler,

- e. Kısa Çalışma Başvurularında Kullanılacak Elektronik Posta Adresleri (Değişiklik Yapıldı),

Son yayımlanan talep formu, işçi listesine <https://www.iskur.gov.tr/isveren/kisa-calisma-odeneği/basvuru-icin-gerekli-belgeler-ve-il-iletisim-adresleri/> e-posta adresinden ulaşabilirsiniz.

3- Mücbir Sebep Kapsamına Alınan Mükellefler Mücbir Sebep Süresi Boyunca Kısmi KDV Tevkifatı Kapsamındaki Alımlarında KDV Tevkifatı Yapmayacaklardır.

3.1. Mücbir Sebep Kapsamına Alınmış Olan Mükellefler,

Son günlerdeki Özet Bülten ve Duyurularımızda detaylarını belirttiğimiz üzere; Hazine ve Maliye Bakanlığı, Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 518) (Tebliğ) ile Çin Halk Cumhuriyeti'nin Vuhan kentinde ortaya çıkan ve kısa sürede birçok ülkeye yayılan Koronavirüs (COVID-19) salgınından ve bu kapsamda alınan idari tedbirlerden etkilenen iki

grup için mücbir sebep halinin varlığını ilan etmiş ve bu iki grup için hangi vergisel ödevlerin ertelendiğini belirlemiştir.

•01.04.2020 ila 30.06.2020 (Bu Tarihler Dâhil) Tarihleri Arasında Mücbir Sebep Halinde Olduğu Kabul Edilen Mükellefler;

- Ticari, zirai ve mesleki kazanç yönünden gelir vergisi mükellefiyeti bulunan tüm mükellefler,

- Koronavirüs salgınından doğrudan etkilenen ve ana faaliyet alanı itibarıyla; alışveriş merkezleri dahil perakende, sağlık hizmetleri, mobilya imalatı, demir çelik ve metal sanayii, madencilik ve taş ocakçılığı, bina inşaat hizmetleri, endüstriyel mutfak imalatı, otomotiv imalatı ve ticareti ile otomotiv sanayii için parça ve aksesuar imalatı, araç kiralama, depolama faaliyetleri dahil lojistik ve ulaşım, sinema ve tiyatro gibi sanatsal hizmetler, matbaacılık dahil kitap, gazete, dergi ve benzeri basılı ürünlerin yayıncılık faaliyetleri, tur operatörleri ve seyahat acenteleri dahil konaklama faaliyetleri, lokanta, kiraathane dahil yiyecek ve içecek hizmetleri, tekstil ve konfeksiyon imalatı ve ticareti ile halkla ilişkiler dahil etkinlik ve organizasyon hizmetleri sektörlerinde faaliyette bulunan mükellefler,

- Ana faaliyet alanı itibarıyla İçişleri Bakanlığınca alınan tedbirler kapsamında geçici süreliğine faaliyetlerine ara verilmesine karar verilen işyerlerinin bulunduğu sektörlerde faaliyette bulunan mükellefler.

Yukarıda belirtilen mükellefler kendileri için belirlenen mücbir sebep süresi boyunca muhtasar beyanname ve tüm katma değer vergisi beyanname verme süreleri 27.07.2020 tarihine kadar uzatılmıştır.

• 22.03.2020 ila Sokağa Çıkma Yasağının Sona Ereceği Tarih (Bu Tarihler Dâhil) Arasında Mücbir Sebep Halinde Olduğu Kabul Edilen Mükellefler;

- İçişleri Bakanlığınca alınan tedbirler uyarınca 65 yaş ve üstünde olması veya kronik rahatsızlığı bulunması nedeniyle sokağa çıkma yasağı kapsamına giren mükellefler,

- İçişleri Bakanlığınca alınan tedbirler uyarınca 65 yaş ve üstünde olması veya kronik rahatsızlığı bulunması nedeniyle sokağa çıkma yasağı kapsamına giren meslek mensupları (SMMM ve YMM'ler) ile beyanname ve bildirimleri bu meslek mensuplarınca verilen mükellefler.

Bu mükellefler için se 22 Mart tarihinden itibaren verilmesi gereken tüm KDV beyannameleri, muhtasar (Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannameleri dâhil), damga, ÖTV vs. tüm beyannamelerin verilmesi **sokağa çıkma yasağının sona ereceği günü takip eden 15 inci günün sonuna kadar uzatılmıştır.**

3.2. KDV Tevkifatı Kapsamına Alınmış Olan Mükellefler;

Bilindiği gibi Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği'nin I/C-2.1.3.1 bölümünde belirtilen aşağıdaki mükellefler Tebliğin (I/C-2.1.3.2) ve (I/C- 2.1.3.3) bölümleri kapsamındaki işlemlerde, işlem bedeli üzerinden belirlenen oranlarda KDV tevkifatı yapmak zorundadırlar.

a) KDV mükellefleri (sadece sorumlu sıfatıyla KDV ödeyenler bu kapsama dahil değildir)

b) Belirlenmiş alıcılar (KDV mükellefi olsun olmasın)

- 5018 sayılı Kanuna ekli cetvellerde yer alan idare, kurum ve kuruluşlar, il özel idareleri ve bunların teşkil ettikleri birlikler, belediyelerin teşkil ettikleri birlikler ile köylere hizmet götürme birlikleri,

- Yukarıda sayılanlar dışındaki, kanunla kurulan kamu kurum ve kuruluşları,

- Döner sermayeli kuruluşlar,

- Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları,

- Kanunla kurulan veya tüzel kişiliği haiz emekli ve yardım sandıkları,

- Bankalar,

- Büyükşehir belediyelerinin su ve kanalizasyon idareleri,

- Kamu iktisadi teşebbüsleri (Kamu İktisadi Kuruluşları, İktisadi Devlet Teşekkülleri),

- Özelleştirme kapsamındaki kuruluşlar,

- Türkiye Varlık Fonu ile alt fonlara devredilen kuruluşlar,

- Organize sanayi bölgeleri ile menkul kıymetler, vadeli işlemler borsaları dahil bütün borsalar,

- Yarıdan fazla hissesi doğrudan yukarıda sayılan idare, kurum ve kuruluşlara ait olan (tek başına ya da birlikte) kurum, kuruluş ve işletmeler,

- Payları Borsa İstanbul (BİST)A.Ş.nde işlem gören şirketler,

- Kalkınma ve yatırım ajansları.

Yukarıda sayılanlardan hangilerinin hangi mal ve hizmet alımlarında hangi oranda tevkifat yapmak zorunda oldukları da yine Tebliğin ilgili bölümlerinde yer almaktadır.

Tevkifat uygulaması oturmuş ve bilinen bir uygulama olduğundan burada daha fazla detayına girilmeye ihtiyaç bulunmamaktadır.

3.3. 518 No'lu V.U.K Genel Tebliği ile Mücbir Sebep Kapsamına Alınan Mükellefler, Mücbir Sebep Süresi Boyunca Yaptıkları ve Kısmi KDV Tevkifatı Gerektiren Mal ve Hizmet Alımlarında KDV Tevkifatı Yapmayacaklardır.

Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği'nin I/C-2.1.3.1 bölümünde;

-Vergi Usul Kanununa göre, **mücbir sebebin başladığı tarihten sona erdiği tarihe kadar** geçen sürede, mücbir sebepten yararlanan mükelleflerin vergi ödevlerinin ertelendiği,

-Bu kapsamda beyanname verme yükümlülükleri ileri tarihe ertelenen mükelleflerin,

-Mücbir sebep halinde bulunduğu süre **içerisinde KISMİ TEVKİFAT** kapsamındaki alımlarında tevkifat uygulanmayacağı belirtilmiştir.

Buna göre, Özet Bültenimizi 3.1.maddesinde belirtilen **mücbir sebep halindeki mükellefler**, mücbir sebep halinin geçerli olduğu süre boyunca yaptıkları **KISMİ TEVKİFAT** kapsamındaki alımlarında **KDV tevkifatı yapmayacaklardır.**

Yani **01.04.2020 ile 30.06.2020** arası dönem için mücbir sebep halinde olduğu kabul edilen birinci grup mükellefler;

-Yapacakları kısmi tevkifat kapsamındaki alımlar nedeniyle bu tarih aralığında kesilmesi gerek faturalardan,

-22.03.2020 ila sokağa çıkma yasağının sona ereceği tarih (bu tarihler dâhil) arasında,

-Mücbir sebep halinde olduğu kabul edilen **ikinci grup mükellefler ise** kısmi tevkifat kapsamındaki alımları nedeniyle bu tarihler arasında kesilmesi gerek **faturalardan KDV tevkifatı yapmayacaklardır.**

Tebliğ düzenlemesi tevkifat yapma konusunda inisiyatif tanımayıp mücbir sebep süresi boyunca **tevkifat yapılmayacağını öngördüğünden**, yapılan tevkifatlar vergi hatası kapsamında değerlendirilebilir.

Bu sebeple KDV tarhiyat riskini azaltmak amacıyla da olsa **tevkifat yapılmaması gerekir.**

Diğer yandan tevkifat kapsamına giren mal ve hizmet alımları genellikle sahte ve muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belge riskini barındıran alımlar olduğundan, tevkifat uygulanmayacak süre boyunca yapılacak alımlarda, **alımların ve ödemelerin tevsiki konusunda daha hassas ve dikkatli olunmalıdır.**

Yukarda bahsedilen bu durum; TAM KDV TEVKİFATI yapma zorunda olan mükellefler için geçerli değildir.

Yani mücbir sebep süresi içinde de olsa **TAM TEVKİFAT kapsamında yapılan alımlardan tevkifat yapılacak**, ancak bunlar Özet Bültenimizin 3.1. Maddesinde belirtildiği gibi **mücbir sebep süresi boyunca beyan edilmeyip**, Tebliğ ile belirlenen **erteleme kapsamında beyan edilip yine belirlenen zamanlarda ödenecektir.**

Bilindiği **TAM TEVKİFAT kapsamındaki işlemler** aşağıdaki gibidir.

-İkametgâhı, işyeri, kanuni merkezi ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayanlardan (yurtdışından) yapılan ve KDV'ye tabi olan hizmet alımları,

-Gelir Vergisi Kanunu'nun 18 inci maddesi kapsamına girenlerden alınan mal ve hizmetler,

-Kiralama işlemleri,

-Reklam verme işlemleri,

4- 7226 Sayılı Kanun'la 24.03.2020 Tarihine Kadar Karşılıksız Çek Düzenleme Suçu İşleyip de Mahkum Olanların Cezalarının İnfazı Durdurulmuştur.

TBMM Genel Kurulu tarafından kabul edilen 25.03.2020 tarih ve 7226 sayılı "**Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun**" 26.03.2020 tarih ve 31080 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

7226 sayılı Kanunun 49'uncu maddesi ile 5941 sayılı Çek Kanununa eklenen Geçici 5 inci madde ile 5941 sayılı Çek Kanununun 5 inci maddesinde tanımlanan ve **24.03.2020 tarihine kadar işlenen suçtan dolayı mahkûm olanların** cezalarının infazı, Kanunun bu maddesinin yürürlüğe girdiği tarih (**26 Mart 2020**) itibarıyla **durdurulmuştur.**

Bilindiği üzere; Çek Kanununun 5 inci maddesine göre üzerinde yazılı bulunan düzenleme tarihine göre kanuni ibraz süresi içinde ibrazında, çekle ilgili olarak "**karşılıksızdır**" işlemi yapılmasına sebebiyet veren kişi hakkında, hamilin şikâyeti üzerine, her bir çekle ilgili olarak, binbeşyüz güne kadar adli para cezasına hükmolunur.

Mahkeme ayrıca, çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağına; bu yasağın bulunması hâlinde, çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağının devamına hükmeder.

Çek karşılığını ilgili banka hesabında bulundurmakla yükümlü olan kişi, çek hesabı sahibidir. Çek hesabı sahibinin tüzel kişi olması hâlinde, bu tüzel kişinin mali işlerini yürütmekle görevlendirilen yönetim organının üyesi, böyle bir belirleme yapılmamışsa yönetim organını oluşturan gerçek kişi veya kişiler, çek karşılığını ilgili banka hesabında bulundurmakla yükümlüdür.

Belirtilen suç nedeniyle, ön ödeme, uzlaşma ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin hükümler uygulanmaz. Verilen adli para cezalarının ödenmemesi durumunda, bu ceza doğrudan hapis cezasına çevrilir.

7226 sayılı Kanunla getirilen düzenleme kapsamında; 24.03.2020 tarihine kadar işlenen suçtan dolayı mahkûm olanların cezalarının infazının durdurulması, **tahliye tarihinden itibaren en geç üç ay içinde çek bedelinin ödenmeyen kısmının onda birini alacaklıya ödemek zorunluluğuna bağlanmıştır.**

Kalan kısmın üç aylık sürenin bitiminden itibaren ikişer ay arayla on beş eşit taksitle ödenmesi durumunda mahkemece, ceza mahkumiyetinin bütün sonuçlarıyla ortadan kaldırılmasına karar verilir.

İnfazın durdurulduğu tarihten itibaren en geç üç ay içinde çek bedelinin ödenmeyen kısmının onda biri ödenmezse, alacaklının şikayeti üzerine mahkemece hükmün infazının devamına karar verilir.

Hükümlü taksitlerden birini süresi içinde ilk defa ödemediği takdirde ödemediği bu taksit, sürenin sonuna bir taksit olarak eklenir. Kalan taksitlerden birini daha ödemediği takdirde alacaklının şikayeti üzerine mahkemece hükmün infazının devamına karar verilir. Hükmün infazının durdurulması hâlinde ceza zamanaşımını işlemez.

Verilecek kararlarda, hükmü veren icra ceza mahkemesi yetkilidir. Mahkemece bu madde uyarınca verilecek tüm kararlar alacaklıya tebliğ edilir. İnfazı durdurulan kişi hakkında mahkemece Ceza Muhakemesi Kanunu kapsamında adlî kontrol tedbirine karar verilebilir.

Verilecek kararlara karşı itiraz kanun yoluna gidilebilir. İtirazın incelenmesinde İcra ve İflas Kanununun 353'üncü maddesinin birinci fıkrasında belirlenen itiraz usulü uygulanır.

Kanunla getirilen düzenleme hükümleri her bir suç için ancak bir kez uygulanabilir.

Saygılarımızla
Hasan Zeki Süzen (YMM) – Ekrem Kayı (YMM)